

Justis- og beredskapsdepartementet

Fremsendt via regjeringen.no

Deres ref:

Vår ref:
201512927-10

Dato:
05.10.2015

HØRINGSSVAR - UTKAST TIL FORSKRIFTER OM STRAFFEGJENNOMFØRING I NEDERLAND

1 Innledende bemerkninger

Det vises til høringsbrev av 3. juli 2015 vedlagt utkast til forskrift om straffegjennomføring i Nederland.

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har forelagt høringsnotatet for kriminalomsorgens regioner og KRUS. Vi ha fått tilbakemelding fra region nord, sør, sørvest, og vest, samt KRUS. Med unntak av region nord, har regionen i sine hørings svar inngitt kommentarer både til utkast til forskrift om straffegjennomføring i Nederland og midlertidige retningslinjer. Høringsuttalelsene følger vedlagt. Det vises forøvrig til høringsmøtet 25.09.2015 hos Justis- og beredskapsdepartementet hvor KDI, region øst, og Norgerhaven fengsel var representert.

KDI støtter i all hovedsak forskriften som er foreslått. Vi vil i det følgende gi enkelte bemerkninger til den foreslåtte forskriftsteksten.

Innledningsvis bemerker direktoratet at det synes hensiktsmessig at forskriften gjelder spesielt for straffegjennomføring i Nederland. Dette med hensyn til at det er Nederland det er inngått avtale om leie av fengselsplasser med, samt at det vil være behov for lokale tilpasninger, med hensyn til for eksempel nederlandske sikkerhetsrutiner, både i forskrift og retningslinjer.

2 Merknader til den enkelte forskriftsbestemmelse

2.1 Straffegjennomføringslovens virkeområde ved straffegjennomføring i Nederland, forskriften § 2

Bruk av tvangsmidler

Det følger av forskriften § 2 av straffegjennomføringsloven med forskrifter med enkelte unntak skal gjelde ved straffegjennomføring i Nederland. Ved bruk av tvangsmidler skal bruken samtidig være i tråd med den nederlandske tvangsmiddelinstruksen. KDI har i brev av 1.9.2015 gitt føringer for bruk av ulike tvangsmidler i Norgerhaven fengsel og fengselsleder ved Norgerhaven fengsel vil besørge at bruk av tvang vil være i tråd både med den nederlandske tvangsmiddelinstruksen, samt at dette til enhver tid harmonerer med norsk lov og regelverk.

2.2 Drift av fengselet

Forskriften § 3 viser til at fengselet driftes ved bruk av personer ansatt av nederlandske myndigheter. Direktoratet nevner for ordens skyld at enkelte stillinger også er besatt av personer ansatt i norsk kriminalomsorg. I tillegg til fengselsleder og assisterende fengselsleder, er det på nåværende tidspunkt ansatt juridisk rådgiver, seniorkonsulent, samt tilbakeføringskoordinator ved Norgerhaven fengsel. Både ansatte seniorkonsulent og tilbakeføringskoordinator vil jobbe opp mot de innsatte, herunder blant annet yte sosialfaglig bistand slik at overføring tilbake til Norge kan skje på en god og hensiktsmessig måte.

2.3 Vilkår for overføring, forskriften § 4

Innsettelse i Norgerhaven fengsel

Departementet skriver i høringsnotatet at det er naturlig at innsatte overføres fra Ullersmo til Norgerhaven fengsel. Imidlertid er det lagt til grunn at det vil være mulig å overføre innsatte direkte fra andre fengsler i Norge til Norgerhaven, samt at domfelte skal kunne påstarte straff i Norgerhaven, forutsatt registrering og inntakssamtale ved Ullersmo fengsel. Direktoratet bemerker at det med hensyn til praktisk organisering vil være mest aktuelt å overføre domfelte fra Ullersmo til Norgerhaven fengsel, slik at det som hovedregel vil være nødvendig med en overføring eller innkalling til Ullersmo før overføring til Norgerhaven fengsel.

Helse

I høringsnotatet er det lagt til grunn at innsatte som for eksempel har behov for langvarig behandling for rusavhengighet ikke vil være aktuelle for overføring til Nederland. KDI vil i den forbindelse bemerke at helseavdelingen i Norgerhaven nå gir LAR behandling med tilsvarende medisinsk behandling og medisineringsområde som i Norge. Direktoratet kan derfor ikke se at det er grunnlag for å gjøre unntak for denne gruppen domfelte. Imidlertid anbefales det at overføring av nevnte gruppe forutsetter samtykke fra domfelte.

Besøk av barn og opplæring

Direktoratet er enig i de begrensninger som settes for overføring av domfelte med barn og domfelte som har rett på opplæring, men anser det positivt at det åpnes for overføringer i perioden før domfelt gjør krav på skoleplass gjeldende eller i tidsrom mellom besøk fra barn. Dette vil i større grad kunne avhjelpe kapasitetsproblemet i kriminalomsorgen som nettopp er bakgrunnen for leie av fengselsplasser i Nederland.

Region nord har bemerket at det fremstår som uklart hvorvidt et unntak fra annet ledd bokstav g) og h) er basert på samtykke fra domfelte eller om det i tillegg skal foretas en hensiktsmessighetsvurdering av en eventuell overføring til Nederland sett hen til barn og opplæring.

Personer dømt for forhold som faller inn under PSTs ansvarsområde

Når det gjelder domfelte som er innenfor PSTs ansvarsområde, er direktoratet enig i departementets vurdering. Ved spørsmål om overføring til Nederland vil det alltid gjøres en

individuell vurdering, hvor sikkerhetsmessig hensyn er avgjørende, og det synes således ikke nødvendig med en egen forskriftsbestemmelse som omhandler domfelte i PSTs søkelys.

2.4 Straffbare forhold begått under straffegjennomføring i Nederland, forskriften § 6

Departementet viser i høringsnotatet til at KDI utarbeidet informasjonsmateriale til innsatte, som skal omfatte informasjon om nederlandsk straffelovgivning. Direktoratet besørger at domfelte som skal mottar vedtak om overføring får tilstrekkelig kunnskap med hensyn til forskjellene i norsk og nederlandsk straffelovgivning, samt tilgang til nederlandsk straffelov.

2.5 Ekstern bistand for å ivareta ro, orden og sikkerhet, forskriften § 7

Departementet skriver at dersom det oppstår en situasjon som ikke kan håndteres uten ekstern bistand, for eksempel ved større fangeopprør, blir det tatt beslutning om å tilkalle innsatsstyrken. Det vises i den forbindelse til punkt 2.1 vedrørende harmonisering av tvangsmiddelinstruksen og straffegjennomføringsloven.

2.6 Telefonsamtaler og videokonferanser

Direktoratet støtter at det ved overføring til Nederland skal legges til rette for at domfelte kan opprettholde kontakt med sine nærmeste gjennom telefon og video. Det vises for ordens skyld til at i tillegg til at telefonsamtaler skal kunne foretas for norsk innenlandsrate, vil kommunikasjon via videokonferanse være gratis.

2.7 Utvidet permisjonskvote, forskriften § 9

Reglene om opptjening av permisjonsdøgn i Nederland fraviker ordinære regler ved at det er mulighet for opptjening av permisjonskvote. Dette representerer således noe nytt under straffegjennomføring. KDI støtter forslaget innholdsmessig, men det anbefales at bestemmelsens overskrift endres, samt at vilkårene for opptjening presiseres.

Bestemmelsens foreslåtte overskrift er "*utvidet permisjonskvote*". Dette er et innarbeidet begrep i kriminalomsorgen og referer seg til de tilfeller hvor domfelte får innvilget permisjonskvote utover ordinære 18 døgn, av hensyn til barn eller hvor det foreligger særlige og tungtveiende grunner. Muligheten for å opptjene permisjonsdøgn i en "timebank" ved soning i Norgerhaven representerer noe vesentlig annerledes. Direktoratet er av den oppfatning at dette bør poengteres med en overskrift som i større grad samsvarer med det faktiske innholdet. KDI mener en bedre formulering vil være "*opptjening av permisjonsdøgn*".

Region nord har for øvrig påpekt at det av ordlyden i bestemmelsens første ledd fremstår som om domfelte på forhånd innvilges permisjon som kan tas ut ved retur til Norge, og foreslår heller følgende formulering: "*Domfelte som gjennomfører straff i Nederland og oppfylder vilkårene for å få permisjon, kan opptjene (.)*". KDI er enig i at nevnte formulering i større grad vil presisere forutsetningene for opptjening av permisjonsdøgn.

KDI ønsker å presisere at domfelte ikke *opptjener* permisjonsdøgn ved straffegjennomføring i Norge. Imidlertid innvilges domfelte en kvote på inntil 18 eller 30 døgn, og av disse kan domfelte benytte 1,5 eller 2,5 døgn per måned avhengig av kvote.

Avslutningsvis er det beskrevet at uavhengig av antallet ekstra permisjonsdøgn er det en forutsetning for å kunne benytte de oppstarte permisjonsdøgnene at de alminnelige vilkårene for permisjon er til stede. Direktoratet vil presisere at vilkårene for permisjon også må være til stede under hele tidsrommet for opptjening av permisjonsdøgn. Det vil si at dersom domfelte blir i Norgerhaven 6 måneder etter at han kunne gjennomført ordinær permisjon, må vilkårene for permisjon ha vært oppfylt samtlige måneder for at han skal kunne opptjene maksimalt med

permisjonsdøgn. Ved bruk av formuleringen foreslått av region nord, vil dette også komme tydeligere frem i forskriftsteksten.

3 Særlig om utlevering av personopplysninger

Når det gjelder spørsmål om behov for særskilt hjemmel for utlevering av personopplysninger fra kriminalomsorgen i Norge til en mottaker i utlandet, støtter KDI departementets vurdering.

Med hilsen

Marianne Vollan
direktør

Jan-Erik Sandlie
assisterende direktør

Kriminalomsorgsdirektoratet Lene Christin Elnes

Deres ref:

Vår ref:
2015/12927-17/008

Dato:
11.09.2015

HØRING - FORSKRIFT OM STRAFFEGJENNOMFØRING I NEDERLAND

Kriminalomsorgsdirektoratet oversendte den 07.07.2015 utkast til retningslinjer for straffegjennomføring i Nederland. Retningslinjene er utarbeidet med sikte på å utfylle forskrift om straffegjennomføring i Nederland, samt utfylle og foreta nødvendige presiseringer til gjeldende retningslinjer i forbindelse med straffegjennomføring i Nederland. Lov om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) med forskrifter og retningslinjer gjelder imidlertid så langt det passer.

KRUS har ingen merknader til utkastet.

Med hilsen

Hans-Jørgen Brucker

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Kriminalomsorgsdirektoratet
Postboks 694
4305 SANDNES

U.off § 13 offl.

Deres ref:

Vår ref:
201512927-13

Dato:
09.09.2015

SVAR PÅ HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT OG RETNINGSLINJER FOR STRAFFEGJENNOMFØRING I NEDERLAND

Vi viser til KDI's høringsbrev av h.h.v. 07.07.15 vedrørende forskriften og brev av 17.07.15 som omhandler retningslinjene.

Begge brevene er oversendt våre enheter for uttalelse med svarfrist 07.09.15.

Vi har kun fått en tilbakemelding. Den er fra Ringerike fengsel og følger vedlagt.

Etter Ringerike fengsels vurdering er det uklart hvem som har myndighet til å innvilge utvidet permisjonskvote etter forskriftens § 9. Er det fengselsleder i Nederland eller leder av det fengslet som permisjonsutgangen skal gjennomføres fra?

Videre stiller Ringerike fengsel spørsmål om besøksreglene bør til grunn for gjennomføring av videokonferanser. Det fordi i motsetning til ved besøk hvor den besøkedes identitet blir identifisert ved adgangskontroll, er det vanskelig å risikovurdere/kontrollere hvem innsatte snakker med på skype.

For øvrig har vi ikke noen bemerkninger til utkastene til forskrift og retningslinjer.

Med hilsen

Erling Fæste
assisterende regiondirektør

Anders Kirkhus
seniorrådgiver

Vedlegg: Ringerike fengsels uttales av 02.09.15

Kriminalomsorgen
Ringerike fengsel

Kriminalomsorgen region sør

Unntatt offentlighet:
Offl § 13 jf fvl § 13 flg.

Deres ref:

Vår ref:
201513169-15

Dato:
02.09.2015

HØRINGSUTTALELSE STRAFFEGJENNOMFØRING I NEDERLAND

Vi viser til brev fra region sør av 19.08.15 vedlagt brev fra Kriminalomsorgsdirektoratet hhv. 03.07, 13.07 og 17.07.15.

Vi er hovedsakelig enig i utkastet til forskrift og retningslinjer vedrørende straffegjennomføring i Nederland. Vi har imidlertid valgt å knytte noen kommentarer til pkt. 2.9 Opptjening av permisjonsdøgn, forskriftens § 9 og gjennomføring av videokonferanser.

Opptjening av permisjonsdøgn, forskriftens § 9

Forskriften § 9 har følgende ordlyd:

”Domfelte som gjennomfører straff i Nederland og innvilges ordinær permisjon, kan opptjene en utvidet permisjonskvote på 2,5 døgn pr. måned ved å utsette permisjonen og fortsette straffegjennomføring i Nederland. Opptjeningsperioden er begrenset oppad til 6 måneder.

Opptjent permisjonskvote kan benyttes i tillegg til permisjonskvote etter lov om straffegjennomføring § 3-30 annet ledd, etter tidspunkt for tilbakeføring.”

Vi forstår bestemmelsen slik at permisjon må være innvilget før opptjening av utvidet permisjonskvote igangsettes. Forskriften eller retningslinjene sier imidlertid ikke noe om hvem som delegert beslutningsmyndighet til å avgjøre spørsmål om permisjon. Siden opptjeningen av utvidet permisjonskvote i dette tilfelle vil medføre en forlengelse av oppholdet i Norgerhaven fengsel antar vi at beslutningsmyndighet vedrørende permisjonsspørsmålet er tiltenkt delegert til fengselsleder i Norgerhaven fengsel.

Hvem som har beslutningsmyndighet vedrørende permisjonsspørsmål i disse sakene fremstår uansett som uklart, og særlig da permisjonsspørsmålet normalt avgjøres av fengselsleder ved det fengslet som permisjonsutgangen skal gjennomføres fra.

Etter vårt syn må dette klargjøres, og må fremgå klart enten av forskriftens § 9 eller i en egen bestemmelse i forskriften.

Postadresse:
Dokumentsenter
Postboks 694
4305 Sandnes

Besøksadresse:
Justisveien 30

Telefon: 33207400
Telefaks: 33207590

Org.nr: 911 830 868

Kriminalomsorgen region sør
Saksbehandler:
Karianne Grindstad

E-post: postmottak.ringerike-
fengsel@kriminalomsorg.no

Kommentar knyttet til gjennomføring av videokonferanser/ skype

I forskriften § 8, 2 ledd står det; ”Videokonferanser skal kontrolleres etter reglene om besøk i straffegjennomføringslovens § 31 annet, tredje og fjerde ledd og forskrift til lov om straffegjennomføring § 3-28 første ledd ”.

Ut fra vår vurdering kan det synes noe vanskelig å gjennomføre en konkret risikovurdering av spørsmålet om videokonferanse og herunder å likestille dette med besøk. I anstalt vil alle besøkende være identifisert gjennom adgangskontroll og det settes begrensninger i antall. Under en videokonferanse, og særlig dersom den skal foregå uten påsyn, vil den ”besøkendes” identitet være uklar. Den kan skifte i løpet av samtalen, det kan være mange tilstede og anstaltens adgang til kontroll vil være mangelfull og eller fraværende.

I informasjonsmaterialet utarbeidet for Norgehaven (plakater mv) har KDI gitt uttrykk for at videokonferanse tre ganger i uken på 20 minutter er standard. Vi er ikke uenige i at det må gjennomføres en individuell vurdering av dette spørsmålet, men vi kan se at innsatte vil kunne oppleve at markedsføringen ikke medfører riktighet.

Vi har for øvrig ingen ytterligere merknader til forskriften med tilhørende retningslinjer

Kari-Anne Aasterud
ass.fengselsleder

Karianne Grindstad
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Kriminalomsorgsdirektoratet

U.off § 13 offl.

Deres ref:

Vår ref:
201512927-12

Dato:
11.09.2015

HØRINGSSVAR FRA REGION SØRVEST - UTKAST TIL FORSKRIFTER OG RETNINGSLINJER FOR STRAFFEGJENNOMFØRING I NEDERLAND

Viser til brev datert 7.7.2015 og 17.7.2015 vedrørende henholdsvis utkast til forskrift om straffegjennomføring i Nederland og utkast til retningslinjer for straffegjennomføring i Nederland, sendt på høring til kriminalomsorgens regioner. Utkastene er forelagt enhetene i regionen. Region sørvest har mottatt uttalelse fra Arendal fengsel vedrørende forskriften til straffegjennomføring i Nederland. Uttalelsen følger vedlagt. Region sørvest anser det mest hensiktsmessig å besvare høringene til forskriften og retningslinjene samlet.

Regiondirektørens kommentarer:

Forskjellsbehandling

Det fremgår av utkast til forskrift og retningslinjer at domfelte som gjennomfører straff i Nederland skal gis mulighet til å gjennomføre videokonferanser. Som kjent er dette et gode de innsatte som soner straff i Norge ikke kan benytte seg av. Vi bemerker at det på dette området vil medføre forskjellsbehandling ut i fra ved hvilket fengsel de innsatte gjennomfører straff. På den andre siden ser vi at det nok vil være nødvendig med utstrakte goder slik at straffegjennomføring i Nederland for de domfelte vil fremstå som ønskelig. Det vises her også blant annet til muligheten for å opptjene ytterligere permisjonsdøgn. Vi vurderer likevel at ulikhetene ikke bør gjøres for store, og at ordninger som blant annet videokonferanse også bør vurderes iverksatt for domfelte, som gjennomfører straff på norsk jord.

Unntak fra straffegjennomføringsloven § 4

I medhold av straffegjennomføringsloven § 4 skal kriminalomsorgen gjennom samarbeid med andre offentlige etater legge til rette for at domfelte og innsatte i varetekt får de tjenester som lovgivningen gir dem krav på. Samarbeidet skal bidra til en samordnet innsats for å dekke domfelte og innsattes behov og fremme deres tilpasning til samfunnet. Det er viktig at de domfelte her ikke mister sine rettigheter eller får dem vesentlig begrenset grunnet

straffegjennomføring i Nederland. Etter forskriftens § 10 skal domfelte som gjennomfører ubetinget fengselsstraff i Nederland tilbakeføres til Norge minst to måneder før løslatelse, med mindre det er inngått særskilt avtale mellom norske og nederlandske myndigheter om annet. Det bør ikke medføre at domfelte grunnet kort gjenstående soningstid ikke får de samme muligheter til for eksempel å arbeide med behovet for bolig ved løslatelse, enn hva innsatte kunne gjort dersom han gjennomførte sin straff i Norge.

Språk

Språk kan bli en utfordring under straffegjennomføring i Nederland, da fengselsbetjentene behersker nederlandsk og engelsk og det kun er den administrative avdelingen som også behersker norsk. Dette vil kunne by på utfordringer i det daglige, men også i forhold til rehabiliteringsarbeidet. På den andre siden kan man si at utfordringene tilknyttet språk i praksis blir betraktelig redusert når man ser på fangesammensetningen blant de 112 domfelte som ble overført til Norgerhaven den 28.8.2015. Av 112 innsatte var 93 utenlandske. For denne gruppen domfelte ville trolig engelsk også vært primærspråket dersom de avsonet straff ved et fengsel i Norge. Det gjenstår å se om den språkmessige delen av straffegjennomføringen i Nederland vil komme til å by på utfordringer som fører til at de domfelte ikke får det innholdet i soningen de trolig ville hatt ved straffegjennomføring i Norge.

Straffbare forhold begått under straffegjennomføring i Nederland, § 6

Det følger av retningslinjene at de straffbare forhold som begås under straffegjennomføring i Nederland behandles etter nederlandsk lovgivning og at de domfelte skal informeres om forskjellene mellom norsk og nederlandsk straffelov. Vi anser det som viktig at de domfelte er godt informert om ulikhetene før overføringen finner sted.

Retningslinjene i forhold til vilkår for overføring § 4 annet ledd bokstav f).

Bestemmelsen sier at domfelte som har behov for helsetjenester som ikke kan tilbys ved straffegjennomføring i Nederland, ikke skal overføres. Retningslinjene utdyper og viser til at dette gjør seg eksempelvis gjeldende for domfelte som er avhengig av langvarig behandling for rusavhengighet eller spesialisthelsetjenester for psykiske lidelser. I region sørvest, nærmere bestemt ved Åna fengsel avdeling A2, får domfelte som er domfelt for sedelighet tilbud om å gjennomføre sedelighetsprogram, Sex Offender Treatment Program (SOTP). Det er viktig at domfelte som er domfelt for sedelighet får kvalifisert behandling. Dette for å i større grad kunne hindre tilbakefall til likeartet kriminalitet. Det kan tenkes at flere kandidater for sedelighetsprogrammet også er kandidater for straffegjennomføring i Nederland og således mister sin rett til tilbud i spesialisthelsetjenesten. Dersom flere aktuelle kandidater til sedelighetsprogrammet ved Åna fengsel overføres til soning i Nederland, vil det oppstå problematikk rundt for få deltakere i programmet og som ved en ytterste konsekvens kan medføre at tilbudet ved Åna fengsel bortfaller. Så vidt oss bekjent er det ikke opplyst at fengselet i Nederland vil kunne tilby liknende program for sedelighetsdømte. Med denne bakgrunn mener vi at det bør vurderes at domfelte som gjennomfører sedelighetsprogram i regi av spesialisthelsetjenesten også vil kunne falle inn under unntaksbestemmelsen etter § 4, annet ledd bokstav f), eller i alle tilfeller kun kan overføres dersom domfelte selv ønsker det.

Konklusjon

Regiondirektøren vurderer at utkast til retningslinjene og forskriften for straffegjennomføring i Nederland, fremstår som klare og godt gjennomarbeidet. Regiondirektøren vurderer at utkastet

til forskriftene og retningslinjene på en oversiktlige og tydelig måte viser de presiseringer som må foretas i forhold til forskrift og retningslinjer til straffegjennomføringsloven, ved straffegjennomføring i Nederland.

Med hilsen

Gudmund Idsø
regiondirektør

Linn B. Bertelsen
rådgiver

Vedlegg

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Kriminalomsorgen
Arendal fengsel

Deres ref:

Vår ref:
201512927-7

Dato:
14.07.2015

HØRING FORSKRIFT STRAFFEGJENNOMFØRING I NEDERLAND

Innledning

Norgerhaven planlegges åpnet i september samtidig som fristen for høringsuttalelsene er 1. oktober. Kriminalomsorgen er i full gang med å kartlegge hvilke domfelte som kan overføres til Norgerhaven. Vi får en situasjon der domfelte, enten tvangsmessig eller frivillig, skal sendes til et fengsel i Nederland, uten at regelverket er klart og uten at det er mulig, fullt ut å informere den enkelte domfelte om hva dette innebærer. Dette er betenkelig med tanke på norsk tradisjon for ivaretagelse av innsatte og domfeltes rettigheter, og likhetsprinsippet.

Nederlandske fengselsbetjenter skal arbeide i et fengsel drevet i medhold av norsk straffegjennomføringslov. Videre heter det at de skal få opplæring i norsk straffegjennomføring før fengslet tas i bruk, men også underveis i leieperioden. Høringen har frist 1. oktober og vil altså ikke være klar før Norgerhaven åpnes. Vi vil da ha en situasjon der straffegjennomføringen skjer etter et utkast til en forskrift og den daglige driften utøves av tilsatte som ikke har fått fullgod opplæring i norsk straffegjennomføring.

Rettigheter

Lover, regler, retningslinjer og forskrifter regulerer kriminalomsorgens virksomhet, så vel som annen statlig virksomhet. Kriminalomsorgen gjennomfører straff og varetekt og det utøves legal makt da mennesker fratras sin frihet. Det å sitte i fengsel handler om frihetsberøvelse og øvrige rettigheter skal beholdes. Dette bør også knyttes til at de som er tilsatt for å ivareta de som sitter i fengslet både kan reglene og snakker et språk de domfelte forstår. Forskriften tar for lett på denne siden av soning i Nederland og straffegjennomføringen blir gitt ett instrumentelt preg, også de rettighetsmessige sidene ved straffegjennomføringen. Når det gjelder presisering av domfeltes rettigheter fremstår forskriften mangelfull. Det er neppe tilstrekkelig at den norske fengselslederen skal utarbeide en håndbok og husregler slik at de nederlandske ansatte forstår norsk straffegjennomføring. Det er viktig å tenke på at Norge legger betydelig vekt på grundig og omfattende utdanning for å sette fengselsbetjenter i stand til å løse de utfordringer en møter i arbeidet med domfelte og innsatte.

Unntaksbestemmelser

Til tross for at norsk straffegjennomføringslov skal gjelde i Norgerhaven nevnes det enkelte unntaksbestemmelser. Det gjelder for eksempel bruk av tvangsmidler, der nederlandske regler kan komme til anvendelse. Det er forskjeller og KDI skal godkjenne eventuelle nederlandske tvangsmidler som skal benyttes. Forskriften er utydelig når det gjelder tvangsmidler.

Det hevdes at unntaksbestemmelsene ikke griper inn i domfeltes rettigheter. Det nevnes for eksempel leveranse av tjenester fra forvaltningssamarbeidspartnere som av praktiske grunner må skje annerledes enn hvis straffegjennomføringen skjedde i Norge. Forskriften bør gjøres tydeligere når det gjelder dette slik at ressurser og avstand ikke skal påvirke de tjenester domfelte har krav på fra forvaltningssamarbeidspartnerne.

Forskjellsbehandling av menn og kvinner

Norgerhaven er forbeholdt mannlige domfelte. I utgangspunktet skal gjennomføring av straff i Nederland skje ved frivillighet, men også tvang kan forekomme. Det betyr at norske domfelte menn kan bli tvangssendt ut av Norge til et fengsel i et fremmed land. Kjønn bestemmer soning i Nederland og tvangsoverføring dit vil for noen kunne være et alvorlig inngrep og dette er det kun menn som kan utsettes for. Det stilles spørsmål om dette er i tråd med norsk lov.

Kontroll av besøk, brev og telefon

Det skal etableres besøksordninger, telefoning og videokonferanser. Domfelte har anledning til å skrive brev. Forskriften nevner at det ikke skal avvikles videokonferanse i tilfeller der det er nødvendig å overhøre samtalen. Kontrollreglene for telefoner og brev i Norge er at både samtaler og brev som hovedregel skal kontrolleres i fengsler med høy sikkerhet. Forskriften sier ikke noe om hvordan dette er tenkt løst utover bestemmelsen om videokonferanser.

Frank M.T. Johansen
fengselsleder

Kriminalomsorgsdirektoratet

Deres ref:

Vår ref:
201512927-11

Dato:
09.09.2015

REGION NORDS HØRINGSTILSVAR TIL FORSKRIFT OM STRAFFEGJENNOMFØRING I NEDERLAND.

Vi viser til Kriminalomsorgsdirektoratets brev av 07.07.2015, vedlagt Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev med vedlegg av 03.07.2015.

Kriminalomsorgen region nord har sendt høringsbrevet med vedlegg til våre underliggende fengsler. Vi har ikke mottatt svar. Vedlagt følger Kriminalomsorgen region nords uttalelser.

Kommentar til forskriftens § 4 tredje ledd:

Forskriften § 4 regulerer vilkår for overføring til Nederland. Forskriften § 4 tredje ledd slår fast at unntak fra bestemmelsens annet ledd bokstav g) og h) kan gjøres dersom domfelte selv ønsker overføring. Av høringsnotatet fremgår det en beskrivelse av de enkelte forskriftsbestemmelsene under del 3. Slik vi leser beskrivelsen av forskriften § 4 tredje ledd, fremstår det som uklart hvorvidt et unntak fra annet ledd bokstav g) og h) er basert på samtykke fra domfelte eller om det i tillegg til samtykke skal foretas en hensiktsmessighetsvurdering av en eventuell overføring til Nederland sett hen til barn og opplæring. Dette må presiseres.

Kommentar til forskriftens § 9:

Bestemmelsen omhandler utvidet permisjonskvote. Kriminalomsorgen region nord mener at bestemmelsens ordlyd bør endres til: "Domfelte som gjennomfører straff i Nederland og oppfyller vilkårene for å få permisjon, kan opptjene (..)".

Slik bestemmelsens ordlyd er i høringsnotatet, samt hvordan bestemmelsen er beskrevet under høringsnotatets del 3, fremstår det som om domfelte på forhånd innvilges permisjon som kan tas ut ved retur til Norge. Slik vi forstår bestemmelsen er det en forutsetning for å opptjene ekstra permisjonsdøgn at domfelte oppfyller vilkårene for permisjon under opptjeningsstiden. I motsatt fall, dersom domfelte skulle anses for ikke å oppfylle vilkårene for permisjon, vil han ikke kunne opptjene seg ekstra døgn selv om han gjennomfører straff i Nederland etter oppnådd permisjonstid.

Videre kan beskrivelsen av bestemmelsen under del 3 med hensyn til antall døgn som kan opptjenes, med fordel skrives tydeligere. Det må presiseres at domfelte kan opptjene seg 1 døgn ekstra per måned i 6 måneder.

Kriminalomsorgen region nord

Torill Holsvik Høyem
ass.regiondirektør

Tonje Gundersen
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Kriminalomsorgen region vest

Kriminalomsorgsdirektoratet

Deres ref:

Vår ref:
2015/13169-18/600

Dato:
11.09.2015

HØRINGSTILSVAR TIL HØRING OM UTKAST TIL RETNINGSLINJER FOR STRAFFEGJENNOMFØRING I NEDERLAND FRA REGION VEST

Vi viser til Kriminalomsorgsdirektoratets høringsbrev av 17.7.2015 vedrørende utkast til retningslinjer for straffegjennomføring i Nederland.

Kriminalomsorgen region vest sendte den 21.7.2015 høringsbrevet til underliggende fengsler med frist til den 4.9.2015 med å inngi eventuelle merknader til utkastet. Ingen av enhetene har avgitt uttalelse i sakens anledning.

Region vest har gjennomgått utkastet og finner å kunne slutte seg til de merknader til dette som fremgår av region nord sitt høringstilsvar av 9.9.2015.

Med hilsen

Leif Waage
ass. regiondirektør

Thomas Jørgensen
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Postadresse:
Dokumentcenter
Postboks 694
4305 Sandnes

Besøksadresse:
Solheimsgaten 13B,
Motorhallen 4 etg.
Solheimsviken, Bergen

Telefon: 55 38 72 00
Telefaks: 55 38 72 50
Org.nr: 982349028

Saksbehandler:
Thomas Jørgensen
E-post: postmottak.region-
vest@kriminalomsorg.no